

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2162 D.P.S.S.
29.06.2004

Biroul permanent al Senatului
Bp 205 7.07.2004

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă intitulată Lege privind controlul averii unor persoane fizice, care nu au fost dobândite în mod licit.*

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă urmărește instituirea unui mecanism de control al averilor „în legătură cu care există indicii certe sau notorii că ar proveni din nerespectarea normelor legale sau cu valoare de lege ori din exercitarea evident neperformantă a unei răspunderi.” Inițiativa urmărește, în fapt, instituirea unui control al averilor după modelul Legii nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, tuturor persoanelor, indiferent de calitatea acestora.

Astfel, „în cazul în care există dovezi certe că o persoană fizică nu a dobândit în mod licit unele bunuri ori valori proprii, comune și cele deținute în indiviziune, precum și cele ale copiilor aflați în întreținere sau că acestea nu puteau fi dobândite după 1 ianuarie 1990 din veniturile legale realizate de persoana în cauză, proveniența lor poate fi supusă controlului, în condițiile prezentei legi”.

II. Observații și propuneri

1. Instituirea oricărui mecanism de control al averii trebuie să servească unui scop bine determinat, care să fie în acord cu dispozițiile

constituționale și să nu aibă efect contrar celui preconizat, cu atât mai mult cu cât mecanisme de control al averii au fost instituite și prin alte acte normative.

Controlul exercitat în temeiul Legii nr. 115/1996 nu poate fi extins la toate categoriile de persoane, întrucât acesta vizează numai acele persoane care dețin anumite demnități sau funcții publice și asupra cărora trebuie să existe un control permanent al statului și al întregii societăți, prin asigurarea transparenței averilor acestora. Controlul exercitat în temeiul Legii nr. 115/1996 are ca punct de plecare declarația de avere, cu stabilirea clară a situațiilor în care controlul se poate exercita. Controlul averilor celorlalte persoane fizice, altele decât cele vizate de legea anterior amintită urmează procedura generală în materie, prevăzută de codul de procedură fiscală ori de legi speciale.

În plus, în cazul persoanelor fizice, situațiile în care controlul poate fi exercitat nu sunt clar reglementate. De exemplu, nu se stabilește ce semnifică „*disproporție între veniturile declarate și cele materializate în bunuri sau creanțe*” și când se poate susține că există o astfel de „*disproporție*”. Nu se înțelege ce semnifică „*rău platnic*”, dacă este vorba de plata datoriilor către stat sau, în general, despre plata oricăror datorii.

2. În ceea ce privește bunurile dobândite în mod ilicit, care ar urma să facă obiectul controlului instituit prin reglementarea propusă, trebuie să ne raportăm la dispozițiile constituționale. Astfel, potrivit art. 44 alin. (8) teza a II – a din Constituție, „*caracterul licit al dobândirii se prezumă*”.

Orice reglementare trebuie să pornească de la acest principiu constituțional, care semnifică faptul că cel care invocă ilegalitatea actului de dobândire trebuie să îl dovedească, iar nu persoana fizică în cauză.

Și în prezent, potrivit normelor procedurale în materie, dacă există indicii că a fost săvârșită o infracțiune sau o contravenție și că anumite bunuri au fost dobândite în mod ilicit, autoritățile competente se pot sesiza pentru dovedirea caracterului acelei dobândiri. Stabilirea caracterului ilicit al dobândirii poate atrage aplicarea răspunderii penale sau contravenționale și confiscarea bunurilor.

3. La **art. 4** sintagma „*norme cu valoare de lege*” nu poate fi menținută în text, întrucât prin *norme legale* se înțeleg, *lato sensu*, toate normele juridice, indiferent dacă acestea sunt cuprinse în legi sau în alte acte normative. În sintagma „*normele cu valoare de lege*” nu pot fi incluse și *prevederi contractuale*. Termenul de *ilegal* sau *ilicit* trebuie să

se raporteze la o normă legală, iar nu la un contract. De asemenea, în ceea ce privește dobândirea bunurilor, *ilicitul* se limitează la ilicitul penal și contravențional.

Elementele de la **lit. b), c) și d)** trebuie dovedite pentru a se putea vorbi de *ilicit*. Și în prezent, existența unui indiciu, din cele enumerate la acest articol, poate duce la verificarea modului de dobândire a averii unei persoane și, dacă este cazul, la începerea urmăririi penale.

În plus, prin „*exercitarea neperformantă a unei răspunderi*” se înțelege implicit și „*actele de gestiune frauduloasă*”.

Întrucât pentru *infracțiunea de gestiune frauduloasă* sau pentru *participarea la comiterea unor acte de corupție* se aplică dispozițiile de drept penal în materie, instituirea unui control special nu se justifică.

4. La **art. 5**, precizăm că pentru bunurile legal intrate în proprietatea privată a statului există deja o procedură reglementată de *Ordonanța Guvernului nr. 128/1998 pentru reglementarea modului și condițiilor de valorificare a bunurilor confiscate sau intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului*, cu modificările și completările ulterioare.

Precizăm, totodată, că față de principiul statuat în *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia veniturile bugetare nu pot fi afectate direct unei cheltuieli bugetare, stabilirea pe destinații a sumelor încasate se realizează de către Guvern, în funcție de necesitățile de finanțare a anumitor sectoare.

De asemenea, tot la acest articol se folosește noțiunea de „*bunuri a căror proveniență nu se justifică*”, deși la articolele anterioare s-a folosit cea de „*bunuri dobândite ilicit*”. Menționăm că cele două noțiuni nu au aceeași semnificație.

5. Semnalăm, de asemenea, unele situații de neconcordanță. Astfel:

- La **art. 13 li. b)**, trimiterea la *art. 8 lit. c)* este eronată, întrucât *art. 8*, astfel cum este structurat, nu permite o asemenea trimitere.

- La **art. 15 alin. (2)**, trimiterea la *art. 7* din sintagma „*dacă această măsură nu a fost luată în condițiile art. 7*”, este greșită, acesta neconținând prevederi cu privire la *indisponibilizare*.

- La **art. 17 și 18**, nu rezultă cu claritate situațiile în care Ministerul Finanțelor Publice poate face recurs.

6. Menționăm că Guvernul României (respectiv Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Justiției) a început un larg proces de informare și consultare, inclusiv cu experți ai țărilor comunitare, în

vederea elaborării unei inițiative legislative, de ordin fiscal, pentru controlul averilor persoanelor prin raportare la venituri.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,
Adrian NASTASE

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU
Președintele Senatului